

v úmyslu oklamati a v úmyslu poškoditi oklamané, a prohlašuje za bezdůvodné hájení se obžalovaných, že neměli úmyslu podvodného, odpovídá odsuzující výrok zjištěnému stavu věci a správnému výkladu zákona.

Čís. 2801.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Nyní, kdy od ukončení války uplynula značná doba a hospodářská funkce volné soutěže vešla opět v platnost ve velkém rozsahu, jest zejména nezbytným pro odsouzení pro předražování (§ 7 zákona) důkladné zkoumání a zjištění, zda pachatel požadoval zřejmě přemrštěnou cenu, využívaje vědomě mimořádných válkou vyvolaných poměrů.

Pokud jest lékárník oprávněn požadovati cenu podle lékárnické sazby i když mu bylo známo, že se věc kupuje k technickým účelům.

(Rozh. ze dne 25. května 1927, Zm I 37/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okres. soudu v Bochově ze dne 14. června 1926, jímž obžalovaný lékárník a majitel drogerie v B., uznán vinným přestupkem §u 7 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. spáchaným tím, že dne 27. února 1926 požádav při prodeji čtvrt litru čpavku cenu 7 Kč u využití válkou vyvolaných mimořádných poměrů požadoval za předmět potřeby cenu zřejmě přemrštěnou, jakož i potvrzujícím rozhodnutím krajského soudu v Chebu jako soudu odvolacího ze dne 4. srpna 1926, byl porušen zákon v ustanovení §u 7 čís. 1 zákona čís. 568/19; rozsudek ten i rozhodnutí odvolacího soudu se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Bochově k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Bochově ze dne 14. června 1926 byl obžalovaný, lékárník a majitel drogerie v B., uznán vinným přestupkem §u 7 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. spáchaný tím, že dne 27. února 1926, požádav při prodeji čtvrt litru čpavku cenu 7 Kč, u využití válkou vyvolaných mimořádných poměrů požadoval za předmět potřeby cenu zřejmě přemrštěnou. Důvody rozsudku, předeslavše, že obžalovaný provozuje v témž domě lékárnou a drogerii, avšak v místnostech oddělených, zjišťují, že natěrač Jan G. poslal dvě školačky pro čpavek do láhvičky objemu $\frac{1}{4}$ litru vody, že obžalovaný za toto množství čpavku požádal a dal si zaplatiti 7 Kč, že věděl, že čpavku má býti použito k technickým účelům a nikoli jako léčiva; na základě posudku znalce (drogisty) zjistil soud, že za $\frac{1}{4}$ litru

čpavku, prodává-li se jako droga, lze požadovati nejvýše 2.50 až 3 Kč, že obžalovaný sám čpavek ten nakoupil kilogram za 6 Kč 40 h, takže cena jím požadovaná jest zřejmě přemrštěna. Rozsudek vychází z názoru, že obžalovaný, poněvadž mu bylo známo, že nákup se děje k účelům technickým, neměl počítati cenu podle lékárnické sazby a že ho k tomu neopravňovala ani okolnost, že čpavek byl prodáván v provozně lékárny. Odvolání obžalovaného nemělo úspěchu, neboť krajský soud v Chebu jako soud odvolací rozhodnutím ze dne 4. srpna 1926 odvolání nevyhověl, poukázav na důvody rozsudku prvé stolice.

Rozsudkem okresního soudu v Bochově i potvrzujícím jej rozhodnutím odvolací stolice byl porušen zákon. Stěžejním předpokladem předražování podle §u 7 lich. zákona jest, že pachatel požadoval ceny zřejmě přemrštěné, vědomě využívaje mimořádných poměrů válkou vyvolaných; zejména nyní, kdy od ukončení války uplynula tak značná doba, kdy hospodářská funkce volné soutěže vešla opět již ve velikém rozsahu v platnost, jest důkladné zkoumání a zjištění tohoto předpokladu pro odsouzení nezbytným. Tomuto požadavku rozsudek nevyhovuje. Ve výroku rozsudku jest ovšem uvedeno, že obžalovaný požadoval přemrštěnou cenu, využívaje mimořádných poměrů válkou vyvolaných, než důvody rozsudku neobsahují v tom směru ani nejmenší zmínky, neobsahují zejména zjištění, z něhož by bylo lze souditi na využití mimořádných poměrů válkou vyvolaných; ba právě naopak z vývodů rozsudkových důvodů jde na jevo, že soud ponechal úplně stranou tento stěžejní požadavek skutkové podstaty předražování podle §u 7 lich. zák. Nejen však, že není ona známka skutkové podstaty objektivně zjištěna, není v důvodech rozsudku ničeho, co by poukazovalo k tomu, že se soud obíral i subjektivní stránkou skutkové podstaty v onom směru. Rozbor subjektivní stránky jest v souzeném případě tím důležitější, když obhajování se obžalovaného, — jenž na svoji obranu uvádí, že čpavek prodal za cenu pro léčiva úředně předepsanou, a že; poněvadž jej prodal v lékárně, byl oprávněn jej počítati podle lékárnické sazby, — přímo poukazuje k tomu, že obžalovaný podle svého tvrzení neměl v úmyslu využití mimořádných válkou vyvolaných poměrů. Než i kdyby tomu tak nebylo, pak také další otázka, zda obžalovaný skutečně požadoval za čpavek cenu zřejmě přemrštěnou, není rozsudkem uspokojivě řešena. Obžalovaný tvrdí, že cena jím požadovaná odpovídá předpisům lékárnické sazby; rozsudek neobsahuje v té příčině žádného zjištění, patrně — jak z důvodů lze usuzovati — proto, že má za to, že, bylo-li obžalovanému známo, že se čpavek kupuje k technickým účelům, nesměl jej prodati za cenu stanovenou na léčivo, nýbrž jen za cenu drogy. K tomuto odůvodnění nelze však beze všeho přistoupiti, jednáť se o otázku odbornou, a bylo by proto nutno, by tato okolnost byla vhodným způsobem zjištěna, čímž by nabyl soud spolehlivého podkladu pro posouzení věci, a zejména pro rozhodnutí otázky, zda obžalovaný, prodávaje čpavek jako lékárník v lékárně, byl oprávněn požadovati cenu podle lékárnické sazby, i když mu bylo známo, že se čpavek kupuje k technickým účelům, a jakou cenu byl

oprávněn požadovati za čpavek jako lékárnické zboží nebo jako drogu. Bylo by pak podle výsledku objektivního zjištění v uvedeném směru arci povinností soudu uvažovati i o subjektivní stránce věci, zda byl si totiž obžalovaný i vědom toho, že žádá za předmět potřeby zřejmě přemrštěnou cenu. Poněvadž v rozsudku nejsou bezvadně zjištěny všechny náležitosti skutkové podstaty předražování podle §u 7 lich. zákona, jest odsuzující výrok zmatečným podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. a zmatkem tím jest stíženo i rozhodnutí odvolací stolice. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33 a 292, pokud se týče §u 479 tr. zák. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2802.

Dozorce vězňů nepožívá ochrany § 68 tr. zák., ukládaje svémocně vězni kárný trest.

(Rozh. ze dne 25. května 1927, Zm II 517/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 1. prosince 1926, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §u 312 tr. zák. a nikoliv zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 312 tr. zák. spáchaným skutkovou urážkou dozorce vězňů — nikoliv zločinem podle §u 81 tr. zák., jak žádala obžaloba — důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. Hmotně-právní zmatek čís. 9 a) §u 281 tr. ř. neprovádí zmateční stížnost po zákonu, dovozujíc na základě skutkových předpokladů neobsažených v rozsudku, že při výstupu s V-ým nešlo o výkon kárné moci dozorce, nýbrž o odstranění V-ého z propouštěcí cely a zamezení nepřístojného a domácímu řádu odporujícího chování se vězně V-ého, že dozorce byl k takovému opatření oprávněn a že mu tedy nelze odepřít zvýšenou právní ochranu podle §u 68 tr. zák. Naproti tomu zjistil nalézací soud a z těchto formálně bezvadných zjištění dlužno vycházeti při věcném přezkoumání rozsudku — že se obžalovaný vzepřel dozorcí, vytrhl se mu a rozešel se po něm, chtěje ho udeřiti, když ho dozorce svémocně odváděl do kárné cely, t. j. když mu ukládal kárný trest, tedy při úkonu, který nenáleží k působnosti vězeňského dozorce. První soud zjistil dále, že ani situace nebyla tak kritická, by byl dozorce nucen překročiti meze své formální oprávněnosti a usoudil, vycházeje ze správného výkladu zákona, že, jelikož tak učinil, nepožívá v souzeném případě ochrany podle §u 68 tr. zák.